

De adder in het gras

Wie van de Handelingen der Tweede Kamer met betrekking tot het wetsontwerp inzake de vernieuwing van het tandheelkundig onderwijs heeft kennis genomen, zal daarin met veel waardering een bevestiging hebben gevonden van de goede gezindheid der volksvertegenwoordiging ten aanzien van de bevrijding der tandheelkundige opleiding uit de belemmeringen der bestaande wettelijke regeling, zoals die reeds in het Voorlopig Verslag tot uitdrukking was gekomen.

Onze erkentelijkheid hiervoor zou dan ook onbeschaduwd zijn geweest als niet een tweetal afgevaardigden had gemeend deze verbetering van de opleiding der tandartsen te moeten aangrijpen om, gelijk mejuffrouw T e n d e l o o het stelde, tevens de positie van de tandtechnici „bevredigend en afdoende” te regelen. Zij bepleitte daarbij een wettelijke regeling met dito bevoegdheden en een officieel examen, leidende tot een terreinafbakening tussen de tandartsen en de tandtechnici, waarbij de eersten zich zouden hebben te onthouden van elke prothetische werkzaamheid en de laatste van het behandelen van patiënten. Zij grondde dit denkbeeld op de veronderstelling dat de tandtechnici zich in moeilijke omstandigheden zouden bevinden vanwege een overheidsingrijpen inzake onbevoegde uitoefening en deswege „gedupeerd” zouden zijn. Als nuttig gevolg van deze, als wij het zouden moeten noemen, taakverdeling zouden dan de tandartsen energie en tijd vrij krijgen voor de schooltandverzorging en de gebitsconservering der sociale verzekerden, waaraan zij, aldus deze afgevaardigde, in het geheel niet toekomen.

Bij dit uitsluitend door gevoelsoverwegingen en klaarblijkelijk gemis aan kennis van zaken ingegeven pleidooi sloot zich de heer H o o g - c a r s p e l aan, die zijn oog gericht had op de imaginaire figuur van de bejaarde tandtechnicus, dewelke uit hoofde van onbekendheid met de een kwart eeuw geleden getroffen regeling, thans nog zou zuchten onder de gevolgen ener gemiste bevoegdverklaring.

Wij zouden aan deze bekende klanken uit het verleden geen bizondere aandacht hebben geschonken, als niet de minister in zijn beantwoording der sprekers de gedachte, naar de Handelingen vermelden, zo gezond voorkwam, dat deze bewindsman haar voor verwezenlijking vatbaar achtte en toezegde onder de aandacht te zullen brengen van

zijn ambtgenoot van Sociale Zaken, onder wie deze aangelegenheid ressorteert.

Wat van deze incidentele aangelegenheid in de voornaamste plaats sterk treft, is wel het feit, dat een vernieuwing van de wettelijke basis ter wille van meerdere wetenschappelijke ontplooiing der tandheelkunde en een overeenkomstige verbreding van de wetenschappelijke voorbereiding der toekomstige tandartsen, aanleiding kan zijn om tezelfder tijd de mogelijkheid tot uitoefening van een deel der tandheelkunst op lager niveau voor te staan, welke geheel in strijd is met het wezen der ontworpen regeling. Immers, het wil de niet politiek geschoolde toeschouwer ongerijmd voorkomen om naast een noodzakelijk geachte en als verbetering ontworpen nieuwe regeling met overeenkomstige bevoegd- en verantwoordelijkheid, een bevoegdverklaring te willen scheppen van lagere orde ten gunste van een bepaalde groep, die bovendien bij de voorgestelde regeling niet het geringste belang heeft, er in geen enkel opzicht, materieel noch ideëel, door getroffen wordt.

Daarnaast vormt deze uit ongefundeerde gevoelsoverwegingen voortgesproten actie een miskenning van de ondeelbaarheid der tandheelkunde voor wat betreft het autonoom maken van een der samenstellende delen, louter wijl bij de praktische toepassing een niet onbelangrijke technische procedure aan daarvoor geschoolde hulpkrachten kan worden overgelaten. De denkfout is hierin gelegen, dat deze ondergeschikte, zij het ook op zichzelf waardevolle techniek wordt gezien als de quint-essence der prothetische toepassingen en bijgevolg de tandvervanging als een handwerkmatig bedrijf, waarbij wetenschappelijk inzicht gevoeglijk kan worden gemist.

Wij willen niet ontkennen, dat in de praktijk der prothetische voorziening een bedenkelijke voedingsbodem schuilt voor de groei en vestiging van een dusdanige averechtse opvatting, maar het doet wel paradoxaal aan wanneer enerzijds een verbreding van de wetenschappelijke basis met instemming wordt begroet en gelijktijdig er voor wordt gepleit om een onderdeel der betreffende materie uit de wetenschappelijke sfeer vrij te maken ten gunste van een (veronderstelde) maatschappelijke groep, die daaraan geen deel heeft. Het is nu eenmaal het noodlot der tandheelkunde en vooral van de prothetiek dat het uiteindelijke resultaat meer wordt beschouwd als een product van de technische arbeidsgang dan van de tandheelkundige geest, die er de individuele en functionele vorm voor schiep. Dit niet te kunnen onderscheiden is de oorzaak van het hardnekkige misverstand dat aan de vooropgezette mening, die ook bij de beraadslaging in de Tweede Kamer weer een acute vorm aannam, een taai bestaan verzekert. Want het was een zuivere herhaling van de motieven en argumenten, die in de twintiger jaren het aanzijn schonken aan het drama der bevoegdverklaringen van onbevoegden, waarbij een belangrijk aantal praktiserenden a.h.w. uit de grond werd gestampt, zonder dat zij behoorden tot de groep ten behoeve waarvan de regeling oorspronkelijk was geentameerd en tot stand gebracht.

Wij weten het allen, de onbevoegde uitoefening der tandheelkunst die men toendertijd beweerde tegelijk met de invoering van het instituut der „tandheekundigen” te zullen uitroeien, bloeit weliger dan ooit. Maar de epigonen der toenmaals bevoegdverklaarden te willen voorstellen als maatschappelijke slachtoffers van een hardvochtig regeringsbestel is even misplaatst als onverantwoord.

Om dan bovendien, zoals mejuffrouw T e n d e l o o in alle ernst voorstaat, tegelijk met een uitbouw der tandheekundige opleiding, waarvan de tandvervanging — en zeker de partiële — een onverbreekelijk bestanddeel vormt, de tandarts de bevoegdheid tot toepassing der tandprothese te willen ontnemen ten faveure der tandtechnici, getuigt van een volkomen gemis aan inzicht, dat ernstige bestrijding overbodig maakt. Tenminste, dat zou men zo denken. Maar de ervaring uit het genoemde verleden maant tot waakzaamheid.

Het is niet de bedoeling om te dezer plaatse, en op het tijdstip waarop een nieuwe aera voor de opleiding staat te worden ingeluid, de symbiose tussen de tandheelkunst en de onbevoegde uitoefening tot onderwerp van beschouwing te maken. De verbazingwekkende dooreenmengeling echter van een nieuwe wettelijke regeling van het onderwijs en de vermeende belangen van personen, voor wie deze geen enkel belang vertegenwoordigt, noopt op historische gronden tot stellingname zonder verwijl.

B.